

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS :
Ó-vár Víz-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara övnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a ki-
adó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL :
Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

(D) Időjelenségek. Lapunk néhány közelebbi száma-
ban igen fontos adatait hoztuk azon testvéri egyetértésnek,
mely egyedül helyezheti biztonságba úgy a magyar mint
a vele társult nemzetek jövőjét, mintán a régi Pannónia és
Dacia helyén egy nemzetiségi szövetség lakik ma, melynek
egyik tagja sem akkora, hogy a másikat nélkülözhesse.

Mintán a magyar nemzet törvényhozásában a pár év-
tizedes szabadelvű küzdelem eszméi győztek, s a birtokké-
peség, közadózás, szóval a jogegyenlőség a haza minden
fiára kimondatott: egyszerre leszakadtak mindazon választó
falak, melyek az egyéntől a nemzetet a néptől,
előjogok, kiváltságok sat. által elkülöníték.

A magyar, mely ekkor a horvátot és szászt atyja-
fiának mondotta, nem habozott az oláhok, rácok, szlovákok
testvéreinek nevezni, s elismerni örökidőkre, hogy ezen job-
badán most felszabadult népek, nemzetekké, a régi szolgák
testvérekké, honfitársakká, barátokká váltak.

Es mi lett a nemzet ez emberiségi felfogásának kö-
vetkezménye?

Ime Széchenyi gyászinnepét önként és felhívatlanul
ülök meg a szászok, románok, szlovákok, izraeliták. Kijelentve
ezáltal, hogy egy haza fia vagyunk, s e közanya által gyász-
unk is közös; im a brassói lutheranus szászok helyet ad
templomában a reformáltaknak, sőt egyszerre ül innepet. Im
a zsinatra távozó reform. püspök s kísérei ünnepélyes fogá-
dására katolicus főurak tájéka fel termetek, és im a de-
rék román lelkészek népeik kíséretében szent zászlókkal
jönnek a reform. püspök elibe, s ez utóbbi megáldja vallá-
sukat, népeket s falvaik határait, kijelentve ez által, hogy
a hitfelekezetek, úgy mint a nemzetiségek, testvéri egyetér-
tésben élnek egymás mellett.

Nem elragadó jelenetek, nem időjelenségei-e ezek azon
időknek, midőn a népek teljes benső egyetértése boldoggá
dicsővé teszi a hazát?

Es kérdjük: nincs-e szükségünk ez egyetértésre? vaj-
jon ha valaha a minket összekötő kapcsolatok szétszakadna-
nak, ha a világesemények nagy processzusában, ezen most
oly szép egységű egészített részeknek új alakulása állana
elő: megtalálják-e ezen apró s részint társatlan, részint na-
gyobb anyanyelvűtől távol vetett nemzetiségek azon élet- és
jövő-képes alakulást, melyet a mostani közös korona évez-
redes fejlődése vitt ki?

A haza egységének nevében üdvözöljük mi a testvér-
nemzet s vallásfelekezetek ez önkényes kézfogását. Ne fe-

ledje el soha egyikünk is, hogy szent az egyéni jog min-
den egyén előtt, s hogy minden nemzet fiában a lelkesedés
saját nemzetiségének a közbaza palladiuma alatti virágzása
iránt tiszteletünket, méltánylatunkat és részvétünket érdemli.

A magyar törvényhozásilag adta szavát ez iránt, s ez
adott szót szívének ösztöne szerint híven tartja meg.

Vidéki kiállítások. Gr. Károli Ede e lapok 50-dik szá-
mában egy igen czélszerű felszólítást intéz hazánkhoz a me-
gyei fiók gazdasági egyetértés érdekében, s az utána közre-
adott program megfelelne azon kívánatoknak, melyek foly-
tán a magyarok legfőbb életmódja, a gazdaság, biztos len-
dületet venne.

A középponti gazdasági-egyletek működésének sikerét
egy Ausztria mint Styriában az oly fiók-egyletek eszközöl-
ték, melyek a központi szoros összeköttetésben, vagyis
annak közvetlen kiigazításai voltak.

Egy magánosan álló országos intézet, kivált ott, hol a
közigazgatás nem közvetlenül az illető terület autonómikus
helyzetében, s nem ottan lakók által kezeltetik, vagyis hol
a gazdasági egyetértés a közigazgatási hivatalokat csak va-
lamennyire is közvetítőkül igénybe nem vehetik, mulhatlanul
arra van szorulva, hogy vele összefüggő apróbb testületek
szolgáljanak közegetül, hogy így hatásukat annál sikeresebben
terjeszthesse ki.

Az erdélyi gazdasági-egylet érzé a szükségét, s attól
össztűnőztetve adott be a kormányhoz egy rövid programot
már régebben, melynek alaptervezetjé szerint volnának a
fiók-egyletek alapítandók. Úgy tudjuk azonban, hogy e
program maig sincs felsőbb hatóságilag megerősítve.

Telhat a fiók-egyletek szükségessége intelligensebb, és
illetékes körökben el van ismerve, s így e részben esz-
meileg gr. Károli felszólalása előkészített földre esett; s ha
az üdvös mag gyorsan meg nem fogamszik, azt csakis ha-
zánk kimerült állapotának egy részről, más részről a fel-
sőbb engedély késésének tulajdoníthatni.

Szükséges azonban, hogy a megyei területek más,
rendelkezéseink által álló utakon is, a központi e téren
összeköttetésbe jöjjenek, mert valóban gazdasági viszonyaink
szánandó állapota sürgeti, hogy annak az eszmék forgalma
által lendület adassék.

Ezen összeköttetésre igen üdvös hatással lennének, az
országos egylet firmája és szárnyai alatt Erdély minden vi-
dékein rendezendő gazdasági kiállítások, melyeknek jövője

már Kolozsmegyében a kolozsvári, Marosszéken a m.vásár-
helyi, s Udvarhelyszéken a kereszti, Háromszéken a k-
vásárhelyi kiállításokban jó részt biztosítva van.

Országunknak egy megyéje sincs, hol csak a vagy-
nosabb osztály vállvetése által is, az ily kiállítások létesíté-
sére szükséges összeg ki ne kerülhetne, az országos egylet
pedig bizonyosan csak örömmel venné, ha organumai or-
szágszerte mind nagyobb számmal alakulnának.

A kiállítások által egy a gazdaság érdekében jó utra
indult országpontokon apránként, a vagyonosodás emelkedé-
sével a fiók-egyletek szépen kinőnek magokat, s gazdaság-
tunk apránként megkapnak azon lendületet, mely nélkül elő-
menetelnünk e téren soha sem lehet.

Sokat tehetnének gazdaságzatunk fejlesztésére a nagyobb
birtokosok is, ha fontolóra véve azt, hogy a kisebb birtokos-
ság virágzása nélkül a nagyobbaknak sem lehet kellő sikere,
meggyőző példaadással hatnának a népre, hogy az a mi-
veltebb gazdaság fontos hasznát belássa, s azt megkedvelje
és alkalmazza.

E célra alig volna valami üdvösebb hatással, mintha
minden nagyobb birtokos saját tagjából 20 holdat kiszaki-
tana, s így azt a b. Bánfi által kiadott váltógazdasági uta-
sítás szerint külön kezeltetné, hogy a vidéki nép lássa an-
nak eredményeit, s egyszersmind gyakorlatilag eltanulja azt,
a mit könyvekből eltanulni képtelen.

Mintán az ingyen munka elenyészett, mintán a nemes-
ségre kiterjesztett adózás által sokkal több összeg van el-
vonva most a gazdaság pénzforgalmából mint ekkor, a be-
állított hiányt csak azzal pótolhatni ki, ha a föld termését
sokszorozzuk. Ez csak a váltógazdaság, s az azt feltételező
tagosítás által elérhető. A tagosítástól fél a nép, mert a vál-
tógazdaság feltűnő előnyét nem ismeri.

A nagyobb birtokosoknak igen könnyen módjokban
áll e gazdasági rendszert megismertetni, s nagyot használ-
nak ez által magoknak és hazájoknak.

Gr. Kornis Ferencz.

(D) Az angol lövész-ünnep. Gyakorlatibb nép nincs az an-
golknál, és Széchenyi magas geniusában lelve magyarázatát
az, hogy legörömebb a néptől akart tanulni, mely végtelen
gazdag tudományos és humanistikus intézetei s társulatai mel-
lett időtöltéseit is úgy rendezte, hogy azok a szabad és dicső
haza érdekének is szolgáljanak. A lövész-ünnep, sport-ok, me-
lyek egy látszatra nem egyebek nagyuri bohóságoknál, nagy

A GALAMB-POSTA.

Történeti beszély.

V.

(Folytatás.)

Hajnali hasadtál Schabeddin főreje meg-
kezdé ahléni Erdély határát. A roppant had-
testnek szük volt a vidék, a lapályos Cserna-
völgyre kinézett táborhelyre kapott parancsot
alászállni. A hosszú út és roppant csakmány
czepelése elbádjasztá a csapatokat. Jakib bizo-
sította a fővezért a vidék néptelenségéről, egész
biztonsággal azért a máhás szekerek is át-
vonultak.

Jakib említést tévén a magyar fogolyról
is, Schabeddin látni akarta a törhetlen leventét.
Jakib parancsot ada előhozására.

A fogoly megvolt szökeve.

Jakibot e körülményről értesülés rendki-
vüli dühbe hozta. Csaknem eszeveszetten ro-
hant a toronyhoz, látni a lehetlennél hitt me-
nekülés minődon sikerült. A hely színén
borzasztó nyomozást tartott. Miként juthatott
a teljesen lefegyverzett fogoly véső eszköz-
höz? nem tudta megfogni. E kérdésnél fel-
merült gondolatában Marina, midőn a foglyot
sátrából elvezette volt; de gyanuja letlepe-
dett, miután a tiszt, ki Marinától a foglyot
átvéte, Allahra esküdt: hogy Gerő ez alka-
lommal mitsem vett át a hölgytől. Dühbe az
örögen végrehajtott kegyetlenségekre üle-
pedett.

Alig kezdett a nap délre hajlani, egészen
váratlanul veres zászló tűzött ki a kémtor-
onyba, mire a fővezér sátorban ültetve
levő haditanácsba, ellenséreg közeledése je-
lentetett.

A vezérek arczára meglepetés zavara üle-
ki. Schabeddin hidegen fogadta a hírt, s kü-
lönjáratva szemeit alvezéreire, megvetőleg
monda: — Hadd jöjjen a marok had, meg-
mutatom turbánomat, s gyáva félelemmel hu-
zódnál több napi járó földre vissza! — Gy-
nyos mosolya azt árulá el, hogy a teendők-
ről a tanácskozást is szükségtelenné tartja.
Parancsára megharsantak a tárogatók, mire
a roppant erő hadoszlopokba kezdett össze-
tűmülni.

Schabeddin s vezérkara a kémtoronyak
tartott.

A magyar sereg a völgy szorulatból már
ki volt bontakozva. Hunyadi védelemre kezdé
felállni a török táborral szembe kicsi de
erős seregét, belátva: hogy a roppant török
erő stratégiai kiszámítás nélkül meg nem tá-
madható.

Schabeddin ostromküzdelemre akarván
csalni a magyarságot, oly végett: hogy a
tömegben működendő hadat körülzárnálhas-
sa, sánczoltatni kezdte táborát.

E nap összeütközés nélkül folyt le.

Marina éhosszanta nyugtalanul várta ga-
lambját. Aggodalmak gyöttrék: hátha orvma-
dár vagy örök fegyvere sújtá le a szegény
madarat. Ez utolsó esetben levélkéjének Ja-
kib kezéhez jutása remegteté, mi Gerő ha-
lálát eszközölné menthetetlenül. E gondolat,
koronként átborgongott valóján, a megreszke-
tés rohamai mint hideg kalpácsütések, sebes
vérlökődésekben dobogó szívén törődtek meg,
s a fájdalom azon nyilatkozatait idézték elő,
melyekben az eszmélet és szemvilága szédél-
ésbe szoktak összefolyni. . . és a szédélés
zaggya képei végtelenné szélesedő türesség-
ben az enyészetet rémlenek festeni. A lélek
küzdemei eszközölné kiucsdást ily állapot-
ból; de az üdülést nyomba követi a vissza-
esés-feltűkapásra törő félelem. A lelkiöröknek
többszörösen kell megküzdnie az idegek gyen-
geségével, nem legyőzni, hanem megszijasit-
ni azokat; többször sikeretlen erőfeszítés örlé-
sbe szokott végződni.

Ha valaki azért örül meg, mert magát
fenyegeti daczolatlan vesztély, kislelkűnek
mondjuk, de ha oly szerette vesztélyére bom-
lik fel észhatalma, kihez életkedve visszave-
hetlenül van kötve, legyen az: hon, egy vi-
lágboldogító eszme, vagy egy imádásig ma-
gasult szerelem, e szerencsétlen, ha nem is
erős, de mindenesetre nagy lelkiének kell tar-
tanunk. Es Marina forrón szeretett, egy tör-
hetlen köteleltségérzettel haza fitt szeretett.

Nyugtalanul többször tűzte szabadba ki;
a torony felé irányzá sebes lépteit, de a sü-
rűten sátrát körüljárdaló örök mindig vissza-
riaszták. Felt, hogy nyomoztatni fog, s a tán
éppen menekülő félben levő Gerő meglepeté-
sét okozandja. Miután a szabad lég enyhi-
tette kissé izgatottságát, sátrába visszavonult,
s dívánján elterült. Midőn itt sem nyughatott,

felült, kezei közé rejté szép fejét, könyezet
és zokogott; ha ebben is kimerült, térdeire
ereszkedett és buzgóan imádkozott.

Hajnali felé szárnyasatóság érinté éber
füleit. A sátornyílathoz rohant, nem csalódott:
Bubi érkezett meg, vállára települt s kis le-
vélkét hullata hullámzó keblére.

Marina többször futá végig a néhány sort,
öröme áradottabb volt, mintsem egyszerre tel-
jesen felfogni tudta volna. A levélke tartalma
következő:

„Köszönet neked védangyalom! Szabad
vagyok, és mégis fogoly: irányodban végtel-
len szerelmem foglya. Eddig hitemet imád-
tam, hazámat szerettem, a nagy Hunyadi
csodálva tiszteltem, és nemzetemet büszke ra-
gaskodással bescsültem. Te gyönyörű hölgy
társul szegődtél szentebb érzelmeim tárgyai-
hoz; osztozol lelmem minden gondolatából,
szívem minden dobbanásából. Vajjon szegé-
nyebb rész jut ezért hódolatom tárgyainak?
Nem! . . . Búvós kézzel nyulsz osztályrészed
után: érintésedre kifogyhatlanná sokasodik
érzelmeim gazdagsága, mint Krisztus kezében
ezeket kiéltetővé vált volt az űs árpake-
nyér. . . Láthatod nemes hölgy, szükségessé
váltál nekem az életre, nélkülözhetlenné az
üdvözlésre; mert kárhazatos bűn nélkül nem
szabad kevésbé imádni a hitet, szeretni a
hont, tisztelni Hunyadi, és becsülni a nem-
zetet bolnap, mint ma. Te neveléd meg ke-
lemben az érzellemforrást mára, megapadna
szellemed befolyása nélkül holnapra. Igen
Marina, megapadna!

Menekülnöd kell Marina! Szabadulásom
merész terveden sikerült; szabadulásodnak az
én tervemen kell sikerülnie. Mielőtt a nap
éjre szállna, döntő csata fog a harcfelek közt
kezdődni. A harc zavarában Marina mene-
külni fog a közel remeteségbe Isten egyik
igaz emberének védelme alá. Bubi fog oda
vezetni, mihint levélkét kötve nyakára utnak
eresztéd. Háromszor jártam meg az éjjel a
kedves madárral az utat, Bubi elérte, utol-
jára maga vezetett. Ha hazám iránti kötele-
ségemet végeztem, s Isten megtartand a po-
gán üldözésben, kebledre sietek a harci ba-
bérért! Megtartand pedig Isten, mert legü-
kélyesb földi anyála imádkozandja ki re-
szemre védelmémet . . . Oh engedd hinni ezt
Marina!”

Marina boldog volt, először boldog életé-

ben, oly magos fokon boldog. . . hogy e fok-
ról csak égbe szállni, vagy alábukni vált le-
hetővé! . . .

* * *

Schabeddin megérkezte másod napjának
hajnala sötét pirosan kezdte kibontakozni. A
lanya éj esendőt a bércek éléről hirtelen
felkanyargó szél lármázza fel, az égen gyé-
ren elszórvá heverő fellegoszlanókat dühö-
sen csapkodva egymás oldalába. Terhes to-
rultatá tömöttültek azok csakhamar össze, s
alig biratva a lázas mozgásra körbcsókolott
légűrtben, szörnyű döbörgésekben haladnak
keletről nyugatnak. Felgyuladnak ekkor ke-
let hegyescsúcai, s az ég-király, a fényes nap
feltörekvő sugárai cikázzák át a forrongás-
ban levő mindenséget. Vérveres a nap arca
is, mint egy boszus mindenhatóság, az elemek
lázongásán látszik megéledni. Megrohanóan
szertelölvölöz sugárai miriád bövségével. A
véle szemben lesuhadának sompolygó félig
telt hold sápadni kezd, mintha félelem tüzé,
szaladni tetszik. Körülnyilazzák a heves nap-
sugárok, pár percz alatt a nap arczán tilt vér-
verességet sápadt félgolyójára burkolják. Mi-
dön a nap a láthatárra teljesen felmerült,
megpillanthatlan fényes tiszta volt. Elült a
szél, megszünt mozogni a lég, s a terhes
felleg elborítva a megtámadott holdat, ledö-
börgött vele a láthatárról.

E regg jelenetei jóslatok valának a nagy
napra.

Hunyadi e jelenetek alatt, buzditá döntő
csatára kis de dicső seregét. Ő mondá először
kedvező jóslatnak az ég jelenetét. Megin-
neplé lelkes beszédében a nap győzelmét
az elszaladt hold felett. Bátor seregét tömör
fellegnek nevezé, melyet a hon és szabad-
ságszeretet hatalmas szélvész hajtott győze-
lemre össze.

A seregnek tetszett a költőien magasztos
alkalmazás; magas kedve lelkes felkiáltá-
sokban tört ki, és a győztes naphoz Hu-
nyadot; sugáraihoz szózatit hasonlítja.

Es találtak a hasonlatok mindkét részről.

(Folytatjuk.)

hatással vannak az angol bátorság kifejtésére, melynek e nép csatákon mindig tanujelét adja. A főrend nyaktörő lovaglatát, folytonos fegyver- és erőgyakorlata a vadászatokon kifejti a férfias erélyt, mely elragad a társadalom minden rétegére. És e főrend minden szenvedélyes ráadás mellett ezek másod rendű dolgok; be van avatva az a tudományba, diplomatiába, s elől áll képességeiben, mint dús vagyona és világkalandjai által jól kifejezhet; és ez azon varázserő, melynek fogva oly művelt nép és polgári elem közt is még magát fenntartani képes lehetett. Itt azonban, a férfias gyakorlatok ünnepeit nem monopolizálja a főrend, s különféle nemei azoknak kiterjednek az egész népre.

A férfias erő, s a honvédelemre képesítést fejtő társulatok egyike Angolhonban a „nemzeti karabélyos (lövész) társulat” (National Rifle-association), mely július 2-dikán tartá ünnepét London közelében Wimbeldon kis város határában.

Angol és francia lapok a mostani fontos politikai körülmények közt is hasábokat szentelnek ez ünnepély leírásának. Érdekesnek véljük mi is szólni arról. A mi hajlamainkkal az ily ünnepélyek egyeznek. Harcias népek vagyunk, s szerettük mindig magunk is védeni a hazát ha szükség volt arra. Ha nem is társulatilag, de egyénileg gyakoroltuk a fegyvert, s jelesen a múlt évtized végeig nem igen serdült fel valamire való fiatal, a ki nem volt volna képes nemcsak egy sértő szó komoly viszálytatására, de a megtámadott haza mindenkor védelmére is.

Az angoloknál, bár az különben nem katonai nemzet, az e téren gyakorlatok már társulatilag rendezve vannak; s ily ünnepélyt tartanak a fennírt időben és helyen.

Az ünnepen a királynő is részt vett, s hét kocsi kíséretében érkezett a helyszínre, mely a királyi házból hercegeket, hercegnőket s udvari hölgyeket hozta. A királynőt a számára készített sátor előtt Sidney Herbert hadügyminiszter, s a lövészgyűlést elnöke üdvözölte.

Néhány percz múlva a királynő helyet foglalt a sátor előtti menyezeten alatt egy támlaszéken, hercegi férje balján, s trónörökös fia jobbán foglalta helyét. Itt a hercegi férj és az elnök által üdvözöltetett a testület nevében s szintén válaszolt. Ezen ünnepélyességek végeztével a királynő férje, családja tagjai, s a Szász-Coburg herceg kísérelében megjelent egy kisebb sátorban, mely 400 yard—600 lépés távolságra volt felállítva az első czéltól. Itt egy állványra fektetett fegyvert, melynek ravaszára veres selyem zsinór volt alkalmazva, e zsinór négy felére elcsúszott, s rögtön a czéllövés veres fehér lobogójával jelt adott, hogy a királynő a czélba lőtt, mit a nagy sikáson összegyűlt népség zajos „hurrah”-ja követett.

A királynő ekkor kijelenté, hogy az ünnepélyt megnyitja, mit a tüzéség üdvözlése követett, mind a huszonegy lövést zajos hurrah kísérvén, mialatt egy tiszt előszaladt a királynő sátrához legközelebb eső halomra a czéltáblával, kijelölve a királynő által ejtett czéllövés helyét. — A golyó elérése fölébe 1 1/2 keresztül pedig csak 1/8 hüvelyk vala. A királynő azonban, finom módjával az eredményért a rendező Withwort ur iránt jelenté ki magas tetszését.

A czéllövés kezdetét vette, s az egész ünnepély 4 órától 6-ig tartott, mikor a királynő kíséretével együtt eltavozott. Az ország legnagyobb notabilitásai jelen voltak, s az előkelők gazdag fényben jelentek meg. Angol- és Skóthon hetvenhárom grófság közül, ötvenegy grófságból versenyeztek, s győztesek voltak: egy altiszt a northamptoni, egy hadnagy a midlexsexi s egy köztiszt a kenti-grófságból. A királynő visszatérve, kedvesen volt meglepetve a kenningtoni fiatal önkéntes zászlóalj által, kik zenével élükön üdvözlék királynőjüket a legszabatosabb katonai rend szerint.

Igy mulat a szabad angol nemzet, így üli nemzeti ünnepeit az ország anyjának, a hazakirálynőnek családias körében.

Ismertetni kívántuk az angolok ez egyik férfias és komolyabb czélakra számított társulatát.

— A „Nationalul” című bukaresti román lap bírálata Hunyadi László előadásáról az ottani színpadon. („Hunyadi László” történelmi opera, négy felvonásban, Egredi Béniől, zenészerző Erkel F. zenemester). Rég, de igen rég az ideje, hogy a mi magyar szomszédunk nem jártak nálunk. Valjon mi lehet mostani idejövételüknek célja? Mit kívánnak tőlünk? Talán Corvinus Mátyás királynak emiseriásai, kik elhozták Vlad a Csepesnek nemes hitvesét, vagy azon heroldok, kik eljöttek, hogy szólítsanak fel csatára? Nem! Hungaria és Romania, melyek több időig Mahomet dúhos fia ellen harcoltak, ma mindketten elvesze régi dicsőségeikből egymást könyves szemekkel tekintik és mint ha mondanák: „Mily polczára a dicsőségnek jutottunk volna mi mai napig, ha egymást nem szaggattuk volna mint a vadonak tigrisei.”

A mai magyarok, nem a középkori magyarok; Attila, Árpád és Zrínyi unokáinak vad szokásai, nagyon megszelídültek már. Eljöttek ők, hogy nekünk megmutassák, miszerint ők ha már a baltát, a lánscát és a fokes csákányt eldobták, ezt nem azért tevők, hogy a télenségeknek ágyán elaludjanak mint mi; eljöttek, hogy több századok fáradosságának zsengejét előtűnk bemutassák, mondván: „Lám mit mivelt a magyar hazafiság azon vad emberekből, kik a csatamezőn születtek, éltek és haltak! Lám, mit mivelt a magyar hazafiság egy durva nyelvből és egy hősies de miveletlen zenéből;” és végre eljöttek, hogy tőlünk számot kérjenek, mennyire haladtunk mi?

A magyar Euterpének és Terpsikorának ezen papjai eljöttek országunk fővárosába egy opera és ballet társaságban, és a mi színpadunkon „Hunyadi László” című operát adták elő.

Ezen operának tárgya Magyarország történetéből van merítve, és előbbé állítja Hunyadi Lászlókat, a hasonnevű család egyik tagjának tragikus végét.

(Itt elöadatik a mű foglalatja.)

Ezen opera zenéje nagy művészettel van szerkesztve és meg vagyunk győződve, hogy harmoniai részben több újabb-kori productumot felülhalad.

Különösen a nyitány nagy számú seves és virágos a leg-tudományosabb alaku contrapontokat foglal magában. Kezdődik egy kis szóló in re minore, ez alaptól szolgál aztán egyhasonhangu Andante Mossanak, a melytől külön alaku imitatio-akat foglalván magában, szabad canon és melodie fugate-i mellett, az értelmes hallgatónál már előre sejteti az operának minden szomorú jelenetét.

Eddig a hallgató még nem tudja, hogy német-e vagy po-

dig magyar zene szól, de azonnal beáll egy csárdás tempo a capelara, a mi a szomorút hősivé teszi, és mutatja a magyar nemzetnek lovagias jellemét.

Ezen variált csárdás után egy allegro pocomeno, solo magiore következik, a mely igen szép melodiás eszméből áll, ismételtetik az allegro s így több melodiás variációk után, az első fuvola kíséretében és real melodiával a négyesben, a nyitány bevezetődik több élénk accordok és dob ugy más lármás hangszerek harsogásával.

Az operának további zenéje is hasonló művészeti pontos-sággal van írva, mi nagy dicséretre válik a szerzőnek.

De bár ezen zene előadás a művészetnek és lelkesedésnek annyi jelét foglalja is magában, mindezek mellett bizonyára sok hiánya is van.

Ezen hiányok közt némelyek igen jelentékenyek, a miért is kötelesek vagyunk azokat olvasóinknak felmutatni.

Ime ezen hiányok: A zeneművészet változatlan törvényei szerint mindig alája kell, hogy legyen rendelve a melodiának a zenekar, és csak kisértől szolgálhat a vocal résznek. De ez itten egészen megfordítva áll, a miből az tűnik ki, hogy zenemester Erkel több gyakorlattal bír a hangszereket kezelni mint azoknak parancsolói. Mi részünkről azt tanácsoljuk a mestereknek, hogy a rézhangszerek iránti szenvedélyét mérsékelje, mert ha minden műveiben ezen rendszert fogna követni, akkor csak a katonazene lesz képes műveit előadni. Nem hallgathatjuk el még a nagy számú melodiás és harmonikus emlékeket is, a melyek a hallgatót akaratján kívül is Mayerbeer, Donizetti, Bellini és Verdi emlékeztetik, az író pedig oda viszik, hogy ezen zenét egy poutpourinak vagy egy zenevándorlásnak nézzék.

Ezután átmev az író az egyes dalművészek bírálatára, s sok alapos-sággal bírálja az egyes tehetségeket. A kart azonban különösen megdicséri, s elmondja, hogy Bukarest közönsége most látott legelőbb ily jól alkotott, s ily jól disciplinált kart. Ezen ügyesen írott tárcaczikk alatt N. M. Philemon név áll.

Az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkárméző társulat felhívása. (Folytatás.) — Hogy mindez egy részvényekre alapított, tehát egy egészen külön vált érdeki részvényes osztály nyereségére számított vállalatnak másként van, ugy hisszük fölösleges mutogatnunk. Ha tehát a jelen sorok kezdetén emített kölcsönintézetet, érdekeinknek, viszonyainknak leginkább megfelelő modorban ohajjuk létesíteni: ime az alap megvan, csak építeni kell rá. Bővítsük az erdélyi kölcsönös jég- és tűzkárméző társulat ügyletét egy új biztosítási ággal: léptessük életbe az emberi életre vonatkozó biztosítást is, alakítsunk számlára, mindig csak a kölcsönösség szepítőlen elvei szerint, egy tekintélyes tartalékalapot, a következő tervvázlat szerint:

Az emberi életkortól föltételezett biztosítások oly különbözőek, mint az egyes családok vagy egyének szükségai, kívánatai. A legáltalánosabban használtak közé tartoznak a következők:

I. Bárki is (föltéve, hogy az intézetbe léptekor teljes jó egészségben van s foglalatossága nice életveszélylyel kapcsolatban, mert különben föl nem vehető) bármikor bekövetkeztető halála esetére teltszége szerinti mennyiségű tőkét biztosíthat utódainak; avagy csak teltszégessége temetési költségeit, hogy legalább ezzel ne terhelje a hátramaradtakat. Például: ha egy kézi munkája után élő 40 éves családtagja évenként 32 ft 50 krt fizet be, ezáltal 1000 forintot biztosít családjának, mely összeg azon esetben is fizetetik, ha szinte a biztosított csak két évet élt volna is beállása után. Ugyanezen arány szerint lehet 3 ft 25 krt évenkénti betétellel 1000 forint, vagy 1 ft 63 krral 50 forint temetési költséget biztosítani. Számítalank azon lehetséges esetek, melyekben a biztosítás ezen neme nagy szolgálatot tehet az illetőknek; legyen elég csak néhányat említenünk. Valaki egy jószágot veszen, de a vételárának csak bizonyos részét fizetheti le egyszerre, a többivel évenkénti részletes törlesztés kötelezettsége mellett adós marad. Ugy de az élet határa bizonytalan, s ő nem akar terhet hagyni utódaira. Biztosít tehát 10,000 forintot, mely halála után utódainak kifizetessék, s fizet érte, ha 30 éves 244 forintot, ha 35 éves 280 ftot, ha 40 éves 325 ftot, ha 45 éves 387 ftot és ha 50 éves 468 ftot stb. évi díjt élte fogytig. Egy más családtagja adósságokba bonyolódott, s aggódik hogy ha hirtelen elhal, mielőtt azokat letisztázhata, övéi koldusbotra jutnak. Biztosít tehát halála után kifizetendő bizonyos összeget a fönnebbiek szerint. Egy fiatal kereskedő neje vagyonából boltot nyit s mint gyöngéd férj s előre látó családfe, gondoskodni kíván, hogy bármi sors érje vállalatát, halála után neje vagyona helyre legyen állítva. Biztosít mint az előbbiek. A biztosítás ezen nemének még az az előnye is van, hogy az évenkénti díjak pontos befizetésének kötelezése mellett, a biztosítási kötvény elzalogosítható, maga az intézet is kölcsönöz rá. (Folytatjuk).

Alpester, jun. 25. 1860. — Az itteni kisebb birtoku magyarok, mint a haladást pártolók, a m. kormányának adott kölcsönpénzt a reform iskola számára adták; s így az általam jun. 10-kén 1858. „Kolozsvári Közlöny” 57. szám alatt megemlített itteni iskola, melynek belső szerkezete a pénzühiány miatt még el nem készíthetett, el lesz készítve, s a tanítás meg lesz kezdve. Köszönettel tartozunk a rendszerető helység és az eklézsia ügyét szíven hordozó eklézsia előjáróságának, a kik nagy segítségül voltak a pénz megszerzésében, és az iskola felépítésében. A kinek eszé és szíve van, az hazáján és nemzetén mindig tehetségéhez képest segít: mert

„Romlott szív, és romlott elme,
Köt hazája hű szerelmé,
Szép tettekre nem hevít.”

Algyógyon is, gróf Kun Kocsárd egy építendő iskola számára 800 pforintot, a tanítónak két öl fát és négy köböl búzát adott, s így ott is, ha a többi oda tartozó birtokos urak is tehetségekhez képest adni fognak, iskola lesz.

Pénz nélkül nincs felvilágosodás, felvilágosodás nélkül nincs boldogság, s így nagy hasznára van az emberiségnek, hogy a phaeniciaiak az írást és pénzt feltalálták.

Gróf Széchenyi István halálát mi is e helység lakói gyászoljuk. Külsőleg hat hétig gyászoltuk, bensőleg örökre fogjuk gyászolni. Faj keblünk a veszteségért, s egyedül az vigasztal, hogy gróf Széchenyinek megemlékeztetésének a hű tanítványai s követői, a kik ha nem is mindnyájan az ő eszével és pénzével, de mindnyájan az ő szívvel bírnak, s így Széche-

nyi hiveiben s műveiben, a hátra hagyott szellemiségben élni fog örökre.

Ij. Kristóf Miklós.

A dézsi *) hely. hitval. egyház real-iskolai alapjára tett ajánlatok (6-dik közlése.)

Tíz éven át évenkénti részletekben fizetve ajánlottak: Gál János 30 ft, Ilosvai Lajos 40 forintot, Turbucz János 20 ft, dr. Feueregger Károly 100 ft, Képiró Elek 10 ft, Monai István 5 ft, cs. kir. főhadnagy Soos Károly 50 ft, Rohonczy Zsigmond 20 ft, Brenssán Albert 50 ft, Köblös István 20 ft, Betegh Kelemen 100 ft, Rácz Gyula 20 ft, Torma Károly 100 ft, Torma József élete végeig évenként 5 ft, Torma István 40 ft, Torma Imre 30 ft, Elekcs István évenként 5 ft, Csizsár Frakas 10 ft, Csűrös József 10 ft, ifj. gróf Bethlen Sándor N.-Falun 200 ft, Budai Lajos 10 ft, Bíró Leopold 10 ft, Kovács Mihály 10 ft, Fehérvári Károly 30 ft, Balog József évenként élete végeig 5 ft, Kászonyi Elek 50 ft, Véér Farkas 200 ft, Bod Károly 20 ft, gróf Kornis Ádám 50 ft; földterhermentesítési, s más állam kötelezvényekben ajánlottak: Baló János 40 ft, Veress József 100 ft, Véér Miklós 100 ft, Bod Péter 50 ft, id. gr. Bethlen Ferenczné 50 ft, gróf Bethlen Károly 150 ft, Cserényi Dániel 100 ft, Cserényi József 50 ft, báró Löwenthal Sámuel 100 ft, Zsombori János 50 ft, öz. Nemes Józsefné 50 ft, kész pénz: a csizmadia ifjuság 21 ft, Tegledi Lajos Debreczenből 12 ft, Rácz Antal 5 ft, öz. gróf Bethlen Pálné 100 ft, öz. Szarvadi Pálné 10 ft, Desseoffi Nándor 10 forintot. — Az eddigi ajánlatok összesen 11,458 ft o. értékben. Közlök:

If. Roth Pál,
gondnok.

Vékony Ferencz,
pénztárnok.

Lozsád. Julius 1-ső napján tartatott a lozsádi ev. refor. egyházban az iskolás gyermekek nyári rendes vizsgálatára nagy számú hallgató közönség jelenlétében; de mielőtt részleteibe ereszkednénk, szükségesnek látom az olvasó közönséget Lozsád helységével megismertetni.

Lozsád egyetlen tiszta magyar ajku helység, 961 lelket számít, kik 222 ház szám alatt laknak, a régi Hunyad megyében, mely nemzetséget, ámbár mindenfelől idegen ajku lakókkal van körülvéve, hogy megtartotta akkor, midőn itt e megyében levő több magyar helységek nagyobb része nemzeti nyelvüket nem értik, egyedül keblü mindig jó karban állott iskolájának köszöni, mely iskolának jó karban tarthatására n. b. e. Fekete Ábrahám még az 1849-ik május 28-ik napján egy ezer forint alapítványi tőkét tett le, melynek kamatjából az iskolás gyermekek szükséges kézikönyvekkel, és írószerekkel ellátandók. Hogy pedig a vizsgálat ünnepélyessé legyen, minden évben a vizsgálaton a kerületi esperes személyesen, vagy ha körülményei nem engedik megbízottja által szokott megjelenni, minek következtében e nyári vizsgálatra, maga helyett biztosnak ó-boldogfalvi lelkész t. Fábri József urat küldötte, ki, miután a helybeli lelkész, Isten segítségül hívása után egy buzgó mivál az ünnepélyt megnyitotta, szószékbe állott, a szív hangján, szívéhez szólva apostoli ihletéssel így fejtette: „Mikép kell a gyermekeket nevelni családi, polgári, egyházi és emberiségi viszonyokhoz illőleg? Ez után helybeli iskolatanító Szilágyi József a gyermekek kikerdezéséhez kezdett, a mint feleletek minden ember szívét édes öröm töltötte be; mert feleleteikből a tanító szorgalmáról, és a gyermekekkel okos bánásmódról lehetett meggyőződést szerezni. Szóval a vizsgálat kielégítően, sőt a fejbéli számvetésben való jártasságuk reményen felülnek találtatott.

Kijöven a templomból, t. Fekete Ferencz ur szíves volt a hallgató közönséget ebédre magához hívni, hol a jó ízű magyar ebédet a kerületi esperestől kinevezett vizsgáló bizottság t. Fábri József ur azzal fuszerezte, hogy azon kevés honorariumot, mit az egyház az ide megjelenő vizsgáló bizottsáknak szokott fizetni, pótolván azt az iskola számára adta, azon nyilatkozattal, hogy tőkésítették, és évenkénti kamatja minden év végével adassék jutalomul a legkitünőbb szorgalmu és erkölcsű gyermekeknek, a példa követésre talált, s azonnal e czélra 42 forint o. e. adatott át a helybeli lelkésznek tőkésítés végett, melyet Fekete Ferencz ur a néhai Fekete Ábrahám fia 50 forintra emelt. Eljen a jó példát adó lelkész! éljenek a nevelés ügyének pártolói!

B. x. ő.

Ujdonságok.

— Folyó hó 11-én d. u. a városi nagy katonai laktanyával szemben eső katonai istálló mellett keresek kutha, vigyázatlanságból egy lovas katoná belebukván, egy bajtársa megmen-tendő őt a haláltól, utána indult, de a kut közepén eszméletét veszítve, ő is utána hullott. A több bajtársaknak elveszve batorságuk a további próbáteltétől, egy arra járó Károly Ferd. ezredbeli magyar születésű katoná, lehuzván hirtelen saruját, orra alá egy eczetbe mártott nyakkendő kötvén, hirtelen felmászott a kutha, és a veder segítségével mindkét lovas katonát felhozta; mi több, mindkettő életben volt, ámbár egyiknek megmaradásához nagyon kevés reményt nyújtott a helyszínen megjelent katonai orvos.

— Városunk községátácsa a hidkapun kívüli tágas szép kiterjedésű térséget, le egész a Tauffer hídjáig Széchenyi-térnek nevezetűni háfárota. Megrendelvény egyuttal, hogy az e térségen levő szegletekre a térség új neve pléh táblákra felírva mentől hamarabb tétessék ki. — Kolozsvár sok szép térségei közül egyik legzebbnek mondható lenne ez, ha t. i. a már rég tervbe vett kikövezés már egyszer valahára megtörténék, és azon őt vagy hat ház, mely ezen térségnek közepén magára elkülönítve áll, egészen lebontanék. — Azt is hallottuk, hogy az ezen térségen eső, s a Berde-háznál levő egyik e városi vendéglő is: „Széchenyi vendéglő” nevet nyerend.

— A sárospataki ref. collegium alapításának háromszázados évünnepéről az erdélyi muzeum-egylet, a kolozsvári ev. ref. főtanoda és n. lyceum képviselői már visszatértek.

— A kolozsvári élet mindennapi folyamából a napokban egy kis „párisi mohikán, vagy je ne sais quoi merült fel. Ne mondja senki, hogy kis város vagyunk. Kikérjük magunknak! Hiszen mi történeti csanakapokban? Oh való! regényi tárgy, éppen Dumas apink tollához méltó! Ugyanis ezelőtt pár nappal, a mint mondják, egy rejtelmest néma csendének közepette, a sétátere-

*) Az 8-dik közlést lásd a „Kolozsvári Közl.” 27. számjában.

egy csinos kosárban egy kedves kis angyalt, egy szép kis gyermekét találtak. Annetálva volt száz forint, s egy érzékeny levél, a melyben a véletlen szeszélyének hullámaira bocsátott szerelmi zálog megalázza kéréit, hogy visse el gondját nemcsak a száz forintnak, hanem az anya kebléről elszakadt szerencsétlen árvának is, mert meg lesz halála.

— Unalmas dolog az időről beszélni. De mikor az ember el van keseredve a sok kő, eső, sár, s levegő nyirkosság miatt, legalább legyen szabad országvilág hallatára fordulni: Idő, idő, meddig fogsz még zordon felhőidől bérczeink felett borongani, s már untig elég, áldástalan esőddel szép völgyeinkben posványt árasztani!

A napokban köztünk mulatott városunk kegyelt művésznője, a kedves Prielle Cornelia, s megígérte, hogy a löversenyre visszatér, és részt vesz Reményi hangversenyében. Sajnáljuk, hogy színhezünk bizonytalan jövője miatt a jövő színszabban nélkülözünk kell őt, miután éppen e bizonytalanság miatt kénytelen volt Pécse szerződni.

A fogatkozásokban ugyan nincs hiány nálunk, mindamellett figyelemzetünk kell t. olvasóinkat a f. hó 18-án történő napfogatkozásra, a mely Kolozsvárt d. u. 3 óra és 45 perczkor veszi kezdetét és tart 5 óra 38 perczig; a fogatkozás nagysága $7\frac{3}{10}$ hüvelyk. Szébenben pedig látható kezd lenni 3 óra 48 perczkor s végződik 5 óra 45 perczkor. Ez érdekes és ingyen látvány a nagy természetnek okvetlen megtörténik akár lesz szép idő akár nem, csakhogy ez utóbbi esetben ránk nézve csak titokban.

Végre el van határozva, hogy 1862-ben Londonban egyetemes világtárlat lesz. Az erre szükséges $\frac{1}{4}$ millió font st. alá van írva. Vajjon nem tudnánk-e mi is résztvenni abban? Idő van a gondolkodásra és készülődésre is. Mit szólnak hozzá iparosaink és gazdák?

A mai napon — ha az időnek is úgy tetszik — Ullrich József ur tűzjátékát akarja mulatni a földiekkel játszó égi tünteményben gyönyörködő közönséget.

Egy eddig mulasztott journalistai kötelességünket akarjuk helyre hozni, elmondva, hogy városunk orvosi kara a fiatal Dr. Ince Izván ural erősbült, a ki bécsi tanulmányait pár évi külföldi tapasztalat által erősítve néhány hét előtt városunkban állandóan megtelepült.

Folyó hó 26-án a városi redoutt termében, a városunkban történendő lötenyészési díjak kiosztása, és a löverseny ünnepélyesítése tekintetéből napszerű tánczigalom rendezetnek. A begyűlt jövedelem felerészben az erdélyi országos nemzeti színház alapítóját illetend.

Érdekes tudni, hogy sétányunk fennállása óta közel 30—36 ezer forintba került. Közlebről az a dicséretes dolog történt ott, hogy nem csak a fák, de az ülapadok is szépen kiözlődtek, és meg is szaporodtak. A zenészek számára is gondoskodva van ülésekről. Noha a sétány zeneparkjának az idő eddig nem igen kedvezett, párszor oly nagy közönség jelent ott meg, hogy a tér szűknek tűnt fel. Jó volna tehát a másik oldal járhatóvá tételéről is gondolkodni!

A birodalmi bizottságok által terjesztett tervezet szerint a költségvetés 1861-re 338 millió kiadás és 209 millió bevétel mutat; a deficit tehát még mindig 38 millióra megy. Legnagyobb a hadsereg költsége, a mely kerekszámban 100 millió tesz.

A sárospataki ünnepély. A „P. N.”-nak jul. 7-ikéről írják: „Ma reggel óta a kis csendes városka egészen zajos nagy városra lőn. A két haza minden részéről gyűlnek a vendégek a holnap háromszázados ünnepélyre. Az országot telve kocikkal, a város végén nagy diadalívek emelkednek, s minden házon nemzeti zászló lobog. Tolongás, zaj, öröm mindentől. Oly nagy a vendégek száma, oly általános a lelkesülés, mintha e felekezeti ünnepélynél többet, nemzeti nagy ünnepet ünnélnék. A diadalívekhez tomegesen gyűlekeznek az ifjúság és nép, várva az érkező vendégeket. Most az akadémia küldöttségét éljenzik meg, majd Vay Miklós bárót, itt a superintendenziát, ott az iskolák küldötzeit. Majd minden protestáns iskola, egyházmegye képviselve van, s mind a négy ref. superintendenst falai közt tiszteli Sárospatak. Sőt Erdély sem maradt el, híven megemlékezett azon napokra, midőn a magyarországi egyházzal csaknem egységi viszonyban volt, s Bocskaytól Apafiig annyi dicsőség és balsors, annyi öröm és fájdalom fűzte örökre egymáshoz. Tizenkét tagból álló küldöttség jelent meg Erdélyből, részint a muzeum-egylet, részint az iskolák részéről gróf Mikó elnökléte alatt. Nincs a városnak egyetlen háza, hol vendég ne volna, a hercegi kastély is szintén tele. Este nagy fátylas menet vonult Vay Miklós báró szállásához, mely a hercegi kastélyban volt. Lelekes szónoklatok tartattak. A Szózat és Hymnusz zeng az utcákon.

A „P. H.” szerint a pesti ügyvédi kar t. Benedek főkörmányzó urhoz egy magyar nyelv ügyében kérvényt átnyújtván, ő excoja azon reményét fejezte ki, hogy legközelebb felsőbb helyről valószínűleg rendelet fog érkezni a magyar nyelv tárgyában, mely ennek használatát az igazságszolgáltatás körében általánosan szabályozandja.

A „Pest. Lloyd”-nak írják Bécsből, jul. 6-ikáról, hogy Horváthországra fontos rendeletek küldetnek. Tudniillik, az alsóbb hatóságoknál a horvát lesz a hivatalos nyelv, s a felsőbb hatóságoknak is azon nyelven kell közlekedniök az alsóbbakkal.

Kolozsvári piaciár. Julius 12-kén 1860. — Bécsi mérője osztrák becsben. Tiszta búza 3 ft 30 kr. — Egyéb búza 2 ft 54 kr. — Rozs 1 ft 60 kr. — Árpa — ft 92 kr. Zab — ft 66 kr. — Török búza 1 ft 60 kr. — Pityóka 1 ft 40 kr. Marhahús fontja 13 kr uj pénzben.

Politikai hírek.

— London, július 2-án. A „Chronicle” egy leleplezést közöl: „Ulramontán összeesküvés Rómában” cím irattal. A cikk így szól: „A külsőleg látható kormány kebelében van még egy más kormány. Habár felettebb titokteljesen gyakorolja hatását, mégis sikerült nekünk egészen hiteledemlő közlemények után, ezen „legfelsőbb bizottmány” tagjainak neveit megtudnunk. Az érintett sajtószertű testület ölen egy elköltő ur áll, ki egészen anyja s felsége befolyása alatt áll. Az anyja szűz. Laroche-foucauld és legitimista, ki a jezsuitákkal szövetségben

van, és vak engedelmisséggel viseltetik irántuk; a feleség belgiumi, és jelleme ép olyan mint az anyáé. Az utóbbi jelenleg Párisban van. — A főtagok névsora következő: Saviatti hg., Patrizi marquis, Lubinski gr., Pio Caprunica és Serlup marquis-k. Conciliumaik gyűlhelye a Pamili-palota. Ezen bizottmány körül csoportosulnak: Merode, Bedini, Barromeo és Bernardi — az utóbbik mint Wieseman, Villocourt és Reichs bismokok szája. A főszervezet a Mazzinistáktól kölcsönözött. Minden éghajlat alatt vannak bizottmányok, melyeknek kötelességök tudósításokat szerezni a népségről; az utóbbi három osztályba van sorozva. Vannak szabadelvű, gyanus és clericalis népségek, a mint tudniillik papjak s a nyilvános és titkos rendőrök jellemzik őket. Minthogy utóbbi időkből a viszonyok komoly fordulatot tettek, ezen titkos kormány elnököt kapott, a ki monsignor Laschiaro a nápolyi király által melegen ajánlott calabrai születésű egyéniség. Alelnök monsign. Sibilia, titkár pedig Pasqualoni rendőrhivatalnok. Ezen bizottmány — mond a „Chronicle” — a nunciuskok, püspökök, legitimisták és a francia papság közremunkálásával rosakaratot és ellenszegülést törekszik a (francia vagy római?) kormány ellen terjesztetni.

Erre a „N. Pr. Ztg.” a következő megjegyzést teszi: Mivel a nevezett bonapartista lap ezen leleplezése, a londoni lapokon végig teendi a maga útját, mi is közöljük azt. De a mennyiben itt a gyanús lehetséges, e dolog inkább valami jó lehet, ugyanis a conservatívek szerveződése, a kik belátták, hogy a más pártok eljárásai ellenében szükségessé vált a szilárd egyesülés.

A francia diplomácia e perczben komolyan látszik a nápoly-piemonti szövetség létrejövésével foglalkozni. Turinban úgy mint Nápolyban a kibékülés létrejövésén látjuk munkálkodni; azonban nem igen valószínű, hogy maga is ha az események kénytelen logikájával állandóan később szemközt, azok előtt csak úgy ne hátráljon észélyesen, mint ezt másoknak tanácslá. Ekkor tanácsai Turinban a legszívesb ellentállásra találnak. Gróf Cavour közlönye, az „Opinione” azokkal a nemzetiségi elvet (pedig ez a francia politika fegyvere) állítja szembe s visszatart minden oly kötelezettséget, mely Piemontot azon veszélynek tenné ki, hogy az eddig követelt utról le kellene térnie. Ezen politikai lehetetlenséget aztán gr. Cavour maga egy jegyzékben a legelősebb dialectikával bővebben ki magyarázza. Ebben mindenekelőtt a lefolyt 40 év történetéből ügykezett kimutatni, hogy a nápolyi kormány ígéreteire s a szabadelvű nézetekhez s olasz érzelmeihez való rögtöni és kénytetett visszatérésére nem lehet építeni. Aztán éppen nem jóakarólag megjegyzé, hogy Ferencz király a maga jun. 25-iki souverainitási nyilatkozványában két olasz koronáról szól, tehát elfeledni látszott, hogy Róma, Umbria s a Markok egy harmadik, t. i. a pápai, s Velence egy negyedik, t. i. az ausztriai koronához tartoznak. Továbbá azt kérdi Victor Emanuel ravasz minisztere, hogy miért akar Nápoly az annyira korholt és szidalmazott Piemonttal szövetkezni? s önmaga feleli, azért, mert a szárd király népszerűségét ki akarja szákmányolni, hogy saját trónját biztosítsa, s hogy azt biztosítékul nyújtsa népeinek, miszerint a reformokat komolyan akarja. Gr. Cavour tudja, hogy Nápolyban nem küllenséggel ellen van a szövetségre szüksége, mert ha van fenyegetett olasz állam, az nem Nápoly, hanem Piemonti, és aztán kérdi, vajon Nápoly kész lenne-e ezen fenyegetett olasz államnak segítségére sietni, ennek ellenségeit a magáéinak tekinteni, ha az ezektől megtámadatnák? Nem, ugymond, Nápolyban se küllenséggel ellen nincs segélyre szüksége, se nem képes küllenséggel ellen segélyt nyújtani, s ezért világos, hogy ama segélyt csak bel ellenségei, és pedig saját alattvalói ellen szükségül. Amde lehet-e ez esetben Piemont a fenyegetett nápolyi kormány segélyére? felekezeti-e a forradalom szellemét Déli-Olaszország vulkáni földjén? Piemont — mond végül gróf Cavour — ezt nem teheti, nem öngyilkosság nélkül, nem hosszú nemzeti és szabadelvű politikájának megtagadása nélkül, nem Olaszország elárulása nélkül, mely magát reá bízta és másról hallani sem akar.

Párisi tudósítások állítják, hogy Oroszország e részben kezdeményzőleg lépett föl, követe által Párisban egy közös beavatkozást indítványoztatván, melynek célja volna Szciziliától minden további szállítványozást s Garibaldi netalán kiállítását a szárazföldön meggátolni. E hir azonban éppen nem valószínű; ha hogy Orosz- és Franciaország közt közlekedések folytát, ugy ezek egészen más ügyet illeltek. Lengyelországban t. i. a nemzeti szellemnek rögtön új föllendülése vétezt észre, s az orosz kormány nyomába jött volna, hogy azt francia ügy-nökök idézték elő, minél fogva Párisban fölvilágosítást is kért. Ez mindenesetre fontos mozzanat volna, s aligha nagy fordulatot nem idézne elő a hatalmak állásában; egyelőre azonban e hir sincs még megvalósulva.

A „Patrie” Nápolyból június 30-ról kelt következő levelet hoz:

„Június 28-án korán reggel a nép a főváros 12 rendőrbiztosi épületébe tödült; az iratok, levéltárak, butorok, fémernemek s ágyneműek kivetitvén, az épületek előtt összehalmozattak s a nép tetszése közt megvételtek. — Mindegyik rendőrbiztosi épületben számos fegyvereket, faliórákat, pénzt s értékes tárgyakat találtak; a rongyokba öltözött meztelábos pornóp mindent lelkiismeretesen átada a rendőrfőnökségnek. — Egy Aversano nevű rendőr-ügynök s egy Pevelli nevű rendőrfelügyelő kivételével, kik közül az egyik megöletett s a másik megsebesült, a rendőrségnek nem lett további bántódása; hozzá kell tennünk, hogy a rendőrbiztosok, felügyelők s a rendőr-ügynökök legnagyobb része a veszély közeledtével a fővárosból eltávozt. Ezen események következtében az ostromállapot kihirdetett; minden utcán katonaság állomásozott töltött puskával; a tüzérség égő kanóccsal szállá meg a minisztérium s a királyi palota terét. A palota tömve volt csapatokkal; a tisztetek katonák jól tarták magukat s barátságosan bántak a néppel, mely ahhoz nem igen volt hozzászokva. A katonaságnak ezen jó magaviselete igen kedvező benyomást tett s új korszakot látszik fölvetni. — A Capri szigetében bekebelezte volt a tendibilék (gyanusak) hétőni este engedélyt kaptak Nápolyba visszatérni; — 34-en vannak. — A hajdani szicizilii rendőrugyökök, számszerint 300-an, Capriba küldettek. A legroszabb híru hivatalnokok becstelensé személyek által helyettesítettek. Az új rendőrfőnök, Liberio Romano egy köztestületben álló ügyvéd, ki több évig számúze volt s Montpelier-ben lakott, hól számos barátokat szerzett magának. A syra-

cusai herczeg, a király nagybátyja, ez utóbbival kibékült. A kibékülés jun. 29-én a kir. palotában történt. A herczeg, ki szabadelvű jellemmel saját dynastiájához nagy ragaszkodást párosít, nem tartóztathatá vissza könnyeit, midőn fiatal unokacsósát megölete. És e Villamarina marquis-val együtt visszatért a palotába s hosszas értekezletet tartottak a királlyal, ki ugyanezen este Elliot-ot is külön audientian fogadta el. Hírszerint a syracusai herczeg a nápolyi nemzetiség parancsnokává fog kinevezettni.

A francia követ elleni merénylet indítóját ismerni hiszik. Levelezőnk határozottan állítja, hogy ez bizonyos Manetta, ki már régóta igen aljastettek végrehajtottául ismeretes. Levelezőnk szerint ezen egyént még eddig nem lehetett kézrekeríteni. Ellenben egy, a „Hermus” hajó által Nápolyból hozott levél azt állítja, hogy az befogatott s a francia admiral, Baireier de Tinannak adatott át a „Bretagne” hajón. Az elhírdett Campagna, a nápolyi ex rendőrség egyik legdühösebb sbírje, a „Hermus” hajón keresett menhelyet, neje s 3 gyermeke kíséretében. Ajosta, a hajdani rendőrigazgató, az „Eylau” sorhajóra menekült, honnan a „Hermus”-ra vitetett, hogy Franciaországba szállíttassék. Ugyanezen hajó továbbá még 29 jezsuitát is hozott Franciaországba, kik Palermóban a „Monette” francia avisóra menekültek.

Turin, július 8. Az „Unione”-nak Nápolyból jelentik: Lanza s Letizia tábornokok egy emlékiratot készítenek az ellenük intézett vádak megczófolása végett. Mindketlen szabadságot kaptak a hadügyminisztériumtól. A Nápolyban megjelenő hivatalos lap most ezen címet viseli: „Mindkét Szcizilia alkotmányos lapja.”

A nápolyi kormány hivatalos lapja rögtön alkotmányos lappá alakult át, s a „Times”-ból fordít cikkeket. Jun. 27-én az „Iride” című beittolt lap is újból megjelent, és bár igen fenhargon beszélt, nem tett benyomást, mert a lakosság mindenütt az udvar cselvéseitől tart. Spinelli is mindenütt hol kopogtatott, csak hitetleneket és egykedvűeket talált; sőt beszélik, hogy Ferigno, ki Spinelli által az igazságügyi miniszterség átvállalására rábíratt, miután arról ismét lemondott, elbujt, hogy a további alkalmatlan talakodástól meneküljön. Antonio Ranieri író, „kit az új minisztérium feje erővel is kényszeríteni akart egy miniszteri tárcza átvállalására, kiszökött az országból. Ventimigliára is történt vadászat, ez azonban azon föltételt kötötte ki, hogy az anyakirályné és a camarilla 45 tagja ne jelenhessenek meg többé a király közelében, s hogy az idegen legiok feloszlatassanak. Ezen föltételek természetesen rendkívül visszatetszetek a camarillának, és így Ventimiglia a további ajánlatoktól meg lön kimélve. „Tegnap reggel mindenkit kinevettem volna, ki nekem azt mondia, hogy a nápolyiak annexionisták.” — jegyzi meg az „Ind.” levelezője — „ma este mernék esküdni rá, hogy azok, hacsak Victor Emanuel elfogadván Ferencz király kezét, le nem mond az olaszországi királyságról.”

Június 27-kén Nápoly utcáin következő felhívást szórtak szét:

„Nápolyiak! II. Ferencz király Palermo bombázatása folytán népeivel és a polgáriusult világgal örökre szakított. Ő 1859 május 23-iki programját, apja politikájának folytatását véghezvitte. Egy év lefolyása alatt így a II. Bomba melléknévre tett szert. Elhagyatva Angolországtól, Franciaországtól, sőt még Ausztriától is, elhagyatva az egész világtól, most menedéket azon alkotmányban keres, melyet elődei annyiszor megsértettek, s melyet ő maga is gyűlölt és félt. Ezen alkotmányt pedig csak azon reményben adja, hogy tán dűledőző trónját megmenti, s hogy ma megcsalja és holnap elárulja! Nápolyiak, ti a Bourbonok nyomorult töreit nagyon is ismeritek. Vigyázzatok! A Bourbon kezéből alkotmányt elfogadni árulás volna szicizilii testvéreitek ellen, árulás volna Olaszország, hazátok ellen. Vigyázzunk a hurkokra, melyeket utunkba vetnek; őrizkedjünk a gyalázattól, mely bennünket fenyeget. Fogadjuk Garibaldit vezetőnkül, s ő legyen vezércsillagunk! A mi véreink Lombardia csatáterein, sem Palermo tortaszain nem omlott! Őrizzük meg legalább szeplőtlenül méltóságunkat a közvélemény előtt. Ne legyünk a Bourbonok pártolói, hogy olasz testvéreinket gyilkoljuk, kik ide siettek, hogy érettség harcsozjanak és meghaljanak. Jelszavunk legyen: Eljen Garibaldi! Eljen a függetlenség! Eljen Victor Emanuel, Olaszország királya! Nemcsak az olasz, hanem a francia lapok is menthetlenné tartják a nápolyi ügyeket; a „Tr. Ztg.”-nak is azt írják jun. 29-kéről, „hogy az alkotmány kihirdetése az egész országban hidegen fogadtattott, s attól tartanak, hogy már későn érkezett.

Turin, jul. 3. Az új expeditio tegnap indult el Genaból. A Genuában összesereglett önkénytesek száma mintegy 4000-re megy, kik nagyobb részt régi katonák; azonban csak fele mehetett el, minthogy hiányzanak az átszállítási eszközök. Csak két gőzös ment el, „Washington” és „Provence”. Az első Cosenz dandárnakkal, törzskarával s mintegy 1200 emberrel indult el. A „Provence” csak 800 embert vehetett fel. Ezen önkénytesek még az elindulás előtt oly módon szerveztettek, hogy szükség esetére mindjárt kiszállásor csatába mehetnek. A kiszállás helye nem tudatik; a parancsnokok lepecsételt parancsokat kaptak, miket csak a tengeren egy bizonyos távolban szabad felnyitniok. A két gőzös 6 vontósövű ágyút is visz magával. Az önkénytesek leginkább lombardiaiak; mindazáltal van köztük mintegy 40 francia, nagyobb részt kozkatona (kivéve 4 fő- és 10 altisztet). La Cecilia egykori kabinellnök, Trappoli modenai hadügyminisztersége alatt, mint Cosenz segéde, szintén az önkénytesek közt van. Őt igen derék, s tanult embernek mondják, ki 14 nyelven beszél. Az expeditio fölül különféle hírek szárnyalnak, s nem hiszik, hogy kitűzött célja Szcizilia volna. Garibaldi Amerikában a Perelli háztól 100,000 darab löfegyvert vásárol.

Azon jóakarót, melyet a francia kormány a nápolyi király iránt tanusit, — írják az „A. A. Ztg.”-nak Párisból — Franciaországban magának Garibaldi tábornoknak is bizonyítja. Teljesen rendben találja ugyanis a francia kormány, hogy a Biehoff ház Marseillen az egész kereskedelmi világot egész nyíltan mozgalomba hozta, hogy Garibaldi számára 3 szállító hajót, 5000 szuronyos puskát s 10,000 hatsövű revolvert vásároljon készpénz fizetelés mellett.

Páris, jul. 4. Az „Independance” azt állítja, mikép teljesen bizonyos, hogy Victor Emanuel a Nápolylyal való szövetség föltételül határozottan véd- és dacszövetségre

hívtá fel a királyt Ausztria és Róma ellen, és hogy ez az Ausztria elleni szövetséget el is fogadta. (?) („Neueste N.“)

— Varsó, július 2. A „Schl. Ztg.“ írja: Az itteni rendőrség, a nélkül hogy nagyon feltűnővé tegye a dolgot, egy idő óta rendkívüli tevékenységet fejt ki. Már több egyént a fellegrárba vittek, s az esti séták a szász-kertben be vannak tiltva. Az a hír, hogy a hatóság egy összehívás nyomára jött volna, melynek Miroszlowszky áll az élén. Hogy mennyi igaz e dologban, nehéz volna kifizérni. — Mult hó 29-ről azt írják a lengyel fővárosból: A rendőrség rendkívüli tevékenységét kétségkívül a 85 éves övegy Sowinska tábornokné temetésekor mutatkozott lengyel hazafias nyilatkozvány idézte elő. Az elhunytak ünnepélyes temetése mintegy három hét előtt ment végbe az itteni ref. sírkertben. Nagy számmal csatlakoztak a temetési néphez a boldogult tábornoknak hajdani fegyvertársai, földesurak, hivatalnokok, tudósok, diákok, kézművesek is munkások, s a roppant néptömeg a királyutczából uzganazott a Wolszky Royatki vármekeszen át kísérte ki az elhunyt tábornokné földi maradványait, a melyen át az elesett tábornok hozatott be 29 év előtt. Az a Sowinsky, a kinek emléke iránti tiszteletből özvegy hullája ily kitüntetéssel kísértetett sírjába, egykor tüzérezredes, s napoleoni tiszt volt a hajdani lengyel hadseregben. Későbbi hadjáratokban egyik lábát veszíté, s 1831 ő vezényelte a Wola-sáncz védelmezőit. Midőn az oroszok rohammal berontottak, Sowinsky a kezében levő zászlóval védelmezte magát, mignem a templomban az oltár elé nem vergődött, s itt a mint egy orosz ezredes felszállt, hogy adná meg magát: Sowinsky szétzúzta az orosz tiszt fejét a szavak kíséretében: „ez a lengyel pardon!“ s erre rögtön hét orosz katona szuronyra furdott mellébe. A sáncz hősi véde, halála, s hazafias érzülete a lengyel nép köztiszteletének tárgyává tették Sowinskyt. Sowinsky, halálának jóvátételül s mintegy a népérzést megsegélyezésére szt.-pétervári lapok azt hirdették, hogy Sowinsky fia a szt.-pétervári apródok testületébe vétetett fel, holott pedig Sowinsky házassága magtalan volt. Midőn Sowinsky özvegye ezen híresztelés ellen kifogást s panaszt tett Paszkiewicz herceg előtt; a hatalmas herceg ezt felelte neki: „Az mind egy, akár van gyermeked akár nincs, a császár akarja, s neked kell hogy legyen fiad.“

Ujabbak. — A szárd-nápolyi szövetségre nézt e pillanatban minden attól függ, ki tud jobban alkudni; a nápolyi király-e, kit a franczi követ támogat; vagy Cavour? A király, a Piemonttal való szövetség föltételül két pontban enged: t. i. alkotmányt ad Nápolynak, s Szicília jövő alakulására nézve a plebiscitumot elfogadja. Cavour azonban azt kívánja, hogy Nápoly kötelezze magát, azan esetre, ha ezt Piemont politikája ugy hozná magával, Velence és Róma ellen fordulni; s még ekkor is csak ugy lesz valami a szövetségből, ha előbb Turinben arról meggyőződtek, hogy az új alkotmány, a nápolyiakat teljesen kielégítette. A kérdés tehát e pillanatban az, hogy fogadja a nápolyi király e kemény föltételeket?

A syracusai gróf, és gróf Aquila — királyi herczegek — mindent elkövetnek, hogy a szabadelvűeket az új kormányt meggyerjék; de a bizalmatlanság oly nagy, hogy semmi eredményre sem számolhatni. A miniszterium nélkülöz minden erélyt. A tartományokból aggasztó hírek érkeznek. Jun. 30-ának jul. 1-jére forduló éjjelen 8 gőzös cirkált a salernói öbölben, és Procida, Ischia, Capri szigetek közelében minthogy a fölkelők kiszállásától féltek: a királyi palotában a legfőbb aggodalom uralkodott. A polgárok egyes-egyedül a francia hajóhad jelenlétére támaszkodnak.

— A „Patrie“ legújabb nápolyi tudósításában olvassuk, hogy Garibaldi el van ugyan határozva a nemzetet megkérdezni, a bekebelezésre nézve, azonban ezen lépésre sem Cavour, sem pedig a legközelebbi nápolyi eseményeknek elhatározó befolyásuk nem volt, hanem egyedül csak a szicíliai köz-

véleménynek engedett, mert a szicíliaiak, kiket minden oldalról fenyeget a veszély, és elzár a tenger, nem akarnak tovább is ideiglenes állapotban maradni, hanem beoladni a nagy olasz nemzetcsaládba, kiváltképer azért, mert félnek a Mazzini-féle köztársaságtól. Ugyancsak a „Patrie“ nagyon szomorú képet ad az egyházi államok viszonyairól. Egy Rómában júli. 30 kán kelt levélben írják neki, hogy azon 450 irlandi, kik csak nemrég érkeztek és Montiban szállásoltattak el, lerészegedvén, zavarokat okoztak. Egy tiszt, ki őket lecsöndesíteni igyekezett, megragadtatott, és menekülését csak annak köszönheti, hogy azon katonát, ki őt megragadta, levágta. A dolog csatára került, melynek következtében többen megsebesültek. Az irlandiak nagyobb része aztán futásnak eredt és a papnöveldébe menekült. Midőn végre Lamoricière a helyszínén megjelent és nagynehezen rendet csinált, „elhatározottatott, hogy az irlandi katonaságnál a testi fenyték behozatik.“

— Turinből írják jul. 4-ről: „A mennyire az ország jelen hangulatát ismerjük, a szabadsájtó e pillanatban erős fegyverképer működik a nápolyi kormány ellen. Elhíhetni, hogy az olaszokat a szabadságon kívül misem fogja már kielégíteni. Cavour gróf semmi titkot sem csinált Talleyrand ur ellen, hogy „Szardínia, Nápoly késő engedményei által nem fogja magát tévútra vezetetni.“ Nigra urhoz is hasonló értelmű sürgöny ment, hogy az a császári conföderacionális vágyaknak határozottan ellene szegüljön. — Garibaldinak ügyes tisztekre nagy szüksége lévén, Türr ezredet fölkérte, hogy honfiársait hívja meg Sziciliára.“

— Napoleon érzelméről a „Times“ levelezője ezeket említi: „A császár Fontainebleauban egész leplezetlenül oda nyilatkozott, hogy a Bourbonok eltávolítása Nápolyból, s a pápáé Rómából, európai szükségé vált; még hozzá tévé, hogy a pápa mint névszerinti souverain székelhetne Szardínia szigeten, mi mellett azonban a sziget mostani szabad intézményeinek továbbra is fentartatniuk kellene: a civilisat fejében 3 millió frankot kapna ő szentsége Franciaországtól, s 7-et a többi kath. államoktól.“

— A jelen helyzetéről azt mondja egy diplomata, hogy egész sora az a komédiáknak; a nápolyi király egy tesz, mintha szabadelvű volna; a francziák császára azt szinleli, mintha a nápolyi szövetséget Victor Emanuelre erőszakolni akarná; Szardínia látszólag ezen tanács után indul, a szövetséget elfogadja, hanem azt legott elfogadhatlan föltételekkel teszi függővé; a nápolyi királynak már most nincs sürgetős tendé, mint magát ezen föltételekbe beleegyezének mutatni. A „Times“ a nápolyiakat utolag a legsürgetőbben óvja, nehogy az utóbbi napok és hetek szabadelvű ígéreteinak hitelt adjanak.

— Türr ezredes 2000 főnyi hadával Barcelonába érkezett, nem messze Messinától — s ott már 2000 felkelőt talált, kikkel egyesült. — A hollandi consul Marceilleben, mint állítják, utasítást nyert, Garibaldit számlájára 3 járművet, 6000 fegyvert, 10.000 revolvért és 5000 karabint vásárolni. A börtön azt akartak tudni, hogy ezen ügyben a Pereire házzal kötött szerződést. — A pápa ujabbán így nyilatkozott: „Soha sem fogom 1848-iki lépésemet ismételni s Rómát elhagyni.“

— Garibaldi, a nyári hadjárat kezdete előtt, jul. 3-án, nagy szemlélt tartott, melyben mintegy 9000 önkéntes, „nagyobb részt fiatal emberek“ állott sorban. Ő halálos büntetés terhe alatt megtölt a volt kormány hivatalnokainak bántalmazását, kijelentvén, hogy vannak törvények, melyek szerint a vétkes hivatalnokok büntetniei fognak. — Messinában iszonyu dolgok történnek. „Napi rendben van a mezei lakok fel-törése és kirabolatása.“ — Mióta Mazzini és la Farina a szigeten vannak, Garibaldi minden tervének akadályokra talál. — A „Messager du Midi“ írja, hogy azon rendőrbiztosok nevei, kik Brenniert megsebesíték, Campagna és Manetta: ez utóbbi így kiáltott Campagnának: „agyonütöttem a derék férfit!“ Turini távirati tudósítások jelentik, hogy Nápoly maga csendes ugyan; de vidéken jelentékeny mozgalom uralkodik.

Nápoly egy század óta sovárog a szabadság után, és most a király engedményeire forradalommal felel, nagyon kevés remény lehet tehát, hogy a Spinelli-miniszterium, minden törekvése mellett, megmenthesse a dynastiát, annyival inkább, mert világos, hogy Garibaldit Angolországból folyvást bátorítják.

— Turin, jul. 9. Ischitella küldetésének mrgvalósulása kétségbe vonatik. — Mondják, hogy gróf Aquila vagy a syracusai gr. szövetségajánlatokat viend Turinba. — Római levelek jelentik, hogy Goyon parancsot kapott, a francia csapatok elszállítását megkezdeni.

— Milanó, jul. 8. Mi az „Opinione“ azt hiszi, hogy Nápolyból még semmi szövetségi ajánlatok sem tételtek, a mai „Unione“-nak írják Turinból, hogy Cavour két órai értekezletet tartott a francia követtel a szövetségi ajánlatokra nézve.

— London, jul. 7-ikén 9 1/4 órákor reggel. Az alsóház tegnapi ülésében Palmerston lordnak resolútió, vonatkozólag a felsőházzal egyenletlenségre, roppant szótöbbséggel elfogadtattak. A „Times“ egyik párisi sürgönye szerint Garibaldi indulóban volt Messina felé.

— Az angol felsőházban Normanby lord jul. 5-ikén kérdést intézett a miniszteriumhoz, igaz-e, hogy Garibaldi San Giuseppe herceget Szicília képviselőjévé nevezte ki Angolországban, s hajlandó volna-e a kormány elfogadni a nevezett ügynököt. Lord Wodehouse azt feleli, hogy az illető hirt a hírlapokban ő is olvasta, de más tudomása eddig a dologról nincsen. Egyebiránt kénytelen igazságot szolgáltatni Garibaldinak, kijelentvén, hogy az angol tengerész és száraz tisztek beküldött jelentései szerint, mindenkor a legnagyobb nemes-szívűséget és emberiséget tanusítá, s mindent elkövetett, hogy azon kihágások, melyek a forradalmi állapotot kísérik, minél ritkábban kerüljenek elő, s lehetőleg megakadályoztassanak. Lord Russel kijelenti az alsóházban, hogy az angol követ Nápolyban, erősen tiltakozott a palermói egyenletlenségek ismétlése ellen, s reményleni lehet, hogy ott nem kerül vérontásra a dolog, s hogy a város bombázásától felni ok nincsen.

— London, jul. 8. New-Yorkból jelentik jun. 28-ról, hogy a Great Eastern a legkisebb baj nélkül oda megerkezett. Ez utat naponként 333 tengeri mérföldnyi gyorsasággal tette meg.

— Párisból írják a Reuter-féle irodának: hogy a Savoyát illető konferencia valószínűleg októberig elnapoltatik. Az orosz és osztrák követek a konferencia megtartása előtt szabadságidejüket használva, Párist elhagyják.

— Triest, jul. 9-én. A „Triest. Ztg.-nak Bariból (város és főhelye a hasonnevű tartományban Nápolyban) e hó 6-áról jött tudósítása szerint az érsek eltávozott, a papnöveldé felszallatott, a jezsuiták elvonultak; a leccei (város a nápolyi királysághoz) intendans Brindisinél futásában elfogatott, három könnyű sebet kapott, neje is megsebesített.

— A „Pays“ támaszkodva azon marseillei sürgönyre, mely Zahle városnak s 160 syriai falunak teljes lerontásáról beszél, egy jegyzéket közöl, melyben oda nyilatkozik, hogy ezen erőszakos jeleneteket nem lehet tovább tűrni, és hogy Európának föl kell lépni, s ezen helyzetnek véget kell vetni. A „Pays“ azt tanácsolja, hogy e kérdésben Franciaország ragadja meg a kezdeményezést, melyet szerinte egész Európa készséggel fogna követni. Irják is immár Párisból jul. 10-éről: „A francia kormány elhatározta, hogy „Donauvorth“ és „Eylau“ hadihajókat Jehenne tengernagy által haladéktalanul Beyrutba küldi.“ A párisi börzén szó van Franciaországnak Syriába való beavatkozásáról, mi a pénzfolyamra nyomólag hat.

Bécsi börze. Jul. 10-kén: Nemzeti kölesön 80. Metalliques 5 pcentes 70.65. — Urbéri papírok: magyar 72.75 erdélyi 69.25. Bankrészevény 845. Korona 17.50. Cs. k. arany 6.03. Ezüst 26.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1014)
4762.
p. szám.

H i r d e t m é n y.

A marosvásárhelyi cs. kir. kerületi törvényszék által gróf Teleki Miklós urnak kérésére a végrehajtott tárgyalat rendén fia gróf Teleki Oszkár, a polgári törvénykönyv 273 cikkjé értelmében vagyonvesztégetőnek határozatván, személye és vagyonára nézve gondnoknak gróf Teleki Sámuel ur Sáromberken neveztetett ki.

Baró Apor Károly.

Maros-Vásárhelyen, július 9-én, 1860.

A cs. k. kerületi törvényszék üléséből.
Pintye Károly.

NEM HIVATALOS.

(1018)

Czukrászati jelentés.

Tisztelettel alólírott, már 19 év óta Kolozsvárt telepedvén és honosítva czukrászati boltját ujra felnyitván, ajánlja magát mindennemű csemege, tészta és czukrászati munkákra, saját helyiségében; nemkülönbön elválal mindenféle rendeléseket a legfinomabb művészi munkáktól a legegyszerűbb tésztaemlékig, melyeket legnagyobb pontossággal és legutjánosabb ár mellett teljesítend. Pártfogásért esd

Stratzinger József,
czukrász.

Lakik az óvárban, saját házában 213 sz. alatt.

(1015)

A Tordakapu előtti „Csillag“ című vendégfogadó f. övi Szent Mihály napjától kezdve bérbe kiadó. Értekezhetni iránta a tulajdonosoknál nagy-piac 269. szám alatt.

(1—2)

(1016)

Simai Ágoston és társa

ujjonnan alakult

pénzváltó irodaja,

Pesten nagy-hídtelca 9-dik szám alatt tisztelettel tudatja a t. cz. e délyi közönséggel, hogy mindennemű állampapírokat, sorsjegyeket, arany és ezüst pénzeket illendő napi árfolyam szerint bevált és elad.

(1011)

Erdő eladás.

M. Cserényi Károly ur és Sándor Berta gróf Vass Adámné oláh-bogátai erdő részei az illetők felhatalmazásuk következtében alólírtak által Alparéton f. év október 11-dikén közárverésen örökön elfogtak adatni.

Id. Pataki Dániel m. k. íj. Róth Pál s. k. a décsi h. h. egyház gondnokai.

(1019)

CSAPÓ SÁNDOR

belső monostor-utczában a Kribl ház alatti

nürnbergi és divat-áru kereskedésében

van különböző nemű angol- és magyar nyergek, a legfinomabb angol zablák és kenyelvasak választéka, nagy mennyisége az angol karikásoknak, lovagló vesszőknek, magyar karikák és kocsi-ostoroknak, ostorvesszőknek, szóval nagy választéka mindennemű lovagló eszközöknek a legutjánosabb árban
Ugyanott **nagy raktár** egész finom és közönséges női brünel és bőr-czipőknek; a legjobb gyárban készült B. B. gyűgygel ellátott vas edényeknek. nürnbergi és divat-áru kelmék minden kigondolható nemeinek, határozott és legutjánosabb áron.

Vége

férfi kalapok és tájtek-pipák nagy választéka.

(992) | 15/7. 1860. |
Főtörvényszéki vegyész és tanár dr. Kletzinsky V. ur véleménye bécsi fogorvos Popp J. G.

Anatherin-fogpásztájáról.

Ezen fogpásztá semminemű az egészségre kártékonyan ható részeket nem tartalmaz. Illó olajokból választott aromaticus állományai üdítőleg hatnak a lágy sz. részeket, az illatot kelle-mess teszik, az elődi állat- és növénysszervezeteket a fogban és nyelvkörnyéknek megölik, s továbbfejlesztésüket gátolják. Az ásványi részek tisztítólak hatnak a fogakra, a nélkül hogy a vegyreszek a fogzománcznak ártóanának; a pásztá szervi vegyreszei tisztítják a nyálkahártyákat és fogakat, a nélkül hogy kárt okoznának, s a szájbüreg nyakos hártályait és sejszövetét erősi ik.
Bécs, november 1859.

Dr. Kletzinsky V. m. k.

(1013)

Több száz forintok hypothekára vannak kiadandók, értekezni lehet Himmelsstein ur dohány

(1—4)

(1017)

Hirdetés.

A károly-fejérvári cs. kerületben balásfalvi járásban Henningfalván fekvő b. Radák István és Ádám féle birtok—mely hiteles birtok iv szerint áll: 57 hold 1162 □ öl szántó, 12 h. 62 □ öl kaszáló. 390 □ öl legelő, 11 h. 300 □ öl erdő, 1 h. 237 □ öl temetővel földből; továbbá egy udvarház, egy curialista s egy pusztából — szabadkézből eladó. Bővebben értekezhetni följöle jószágigazgató Mihály Károlynál Özdon, vagy Filep Samuál Kolozsvárt.

(1010)

Padozat fényesítő máz,

mely többszöri megvizsgálás után igen jónak találtatik, kapható özvegy Barabás Károlynál „Juhászhoz“ címzett fűszerkereskedésében.

(2—3)